

KULTURBÄN

Hallaröds kyrka

p
Hallaröd socken, Höörs kommun, Skåne
Rapport/avtäckning strävpelare 2017

KULTURMILJÖRAPPORT 2017:28

CARITA MELCHERT

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

Inledning	2
Administrativa uppgifter.....	2
Byggnadshistorik och beskrivning.....	3
Genomförda arbeten	3
Bilagor	12

Inledning

Plåttäckningens underliggande bjälkkonstruktion på kyrkans södra strävpelare var i dåligt skick och hade mist sin funktion, vilket medfört att täckningen och bjälklagskonstruktionen hade börjat kasa ner. Det var nödvändigt att ersätta och komplettera bärande bjälkar, infästningar och plåttäckning.

Arbetena har inte krävt antikvarisk medverkan. Kulturen har på uppdrag av Höörs församling upprättat denna rapport över utförda arbeten.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsen dnr: 433-19103-2017

Fastighet: Hallaröds kyrka, Hallaröds socken

Kommun: Höör

Arbetshandlingar:

Konstruktionsritning K01 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.

Konstruktionsritning K02 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.

Konstruktion Foto dok 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.

Handlingar:

Underhållsplan för Hallaröds kyrka, 2016 reviderad 2017.

Antikvarisk konsekvensbeskrivning, Carita Melchert, Kulturen

Fastighetsägare: Höörs församling

Fastighetsförvaltare: Fredrik Göransson, Höörs församling

Entreprenör: Olofssons Plåt i Höör

Rapportförfattare: Carita Melchert, bebyggelseantikvarie, Kulturen

Åtgärder utförda: juli-augusti 2017.

Byggnadshistorik och beskrivning

Kyrkan är troligen uppförd på 1100-talet. Tornet i väster och vapenhus i söder uppfördes på 1300-talet och nykyrkan åt norr i mitten av 1800-talet. 1891 ersattes spåntaket med plåt. Fasaderna är på 1980-talet spritputsade med cementbruk. Tornet är byggt av gråsten och har en närmast kvadratisk planform där det sydvästra hörnet kompletterats med breda strävpelare i riktning söder och väster. Det är oklart hur gamla strävpelarna är. Strävpelarna finns inte utritade på ritningar som är upprättade före och efter kyrkans ombyggnad 1833. På där påföljande ritningar från 1922 är strävpelarna utritade.

Strävpelarna är avtäckta med plåt i likhet med resten av kyrkan, gråmålad galvaniserad plåt. Plåten på den aktuella strävpelaren var dock från 1990-talet. Bjälkkonstruktion är byggd av bilade bjälkar troligen ek. Muren är fylld med sprängsten, fältsten och lera. Strävpelarens taklutning är cirka 45° och yta cirka 30 m².

Genomförda arbeten

Ny plåtavtäckning och bjälkkonstruktion med förankring på en strävpelare söder om kyrktornet.

Plåtavtäckning, råspont och papp har tagits bort och kasserats. Befintlig bjälkkonstruktion har i stort sett bevarats och kompletterats med nya bjälkar av lärk, torrt virke i god kvalitet, lagda mellan de befintliga äldre bjälkarna. På bjälklaget har spikats ny råspont och lagts ny papp samt ny plåt i skivtäckning. Plåten är fabrikslackad ALP i färgnyans RAL 7016. För att ta upp draglasterna på nya och befintliga bjälkar har expanderbult och genomgående M-30 gängad rostfri stång, med en U-balk på insida av torn, använts. Infästningen i tornet har gjorts dold i strävpelaren och är inte synlig utifrån. I arbetshandlingarna föreskrevs två infästningar med M-25 gängad stång. Det var inte möjligt att utföra två infästningar genom tornet varför istället en något kraftigare infästning genomfördes, utförandet har stämts av med byggnadsingenjör. Kemankare har använts till att förankra plattjärnen som är monterade på väggarna neråt strävpelaren med M-16 gängad rostfri stång. Se konstruktionsritningar K01 och K02. Putslagningar i

anslutning till bjälkar är utförda med hydrauliskt kalkbruk, lagningarna är dolda bakom plåten. Plattjärnen är nysmidda, linoljebrända och strukna med svart linoljefärg.

Bilder

Före åtgärder. Aktuell strävpelare sedd från sydväst.

Före åtgärder. Avtäckning och bjälklagskonstruktion hade börjat kasat ner.

Före åtgärder. Aktuell strävpelare (den vänstra i bild) sedd från söder.

Efter åtgärder. Aktuell strävpelare sedd från söder.

Efter åtgärder. Aktuell strävpelare sedd från sydväst.

Efter åtgärder. Aktuell strävpelare sedd från söder.

Under arbete.

Under arbete.

Under arbete. Infästning genom tornet, utsida döljs in strävpelaren.

Efter åtgärder. Infästning genom tornet, här invändigt i tornet.

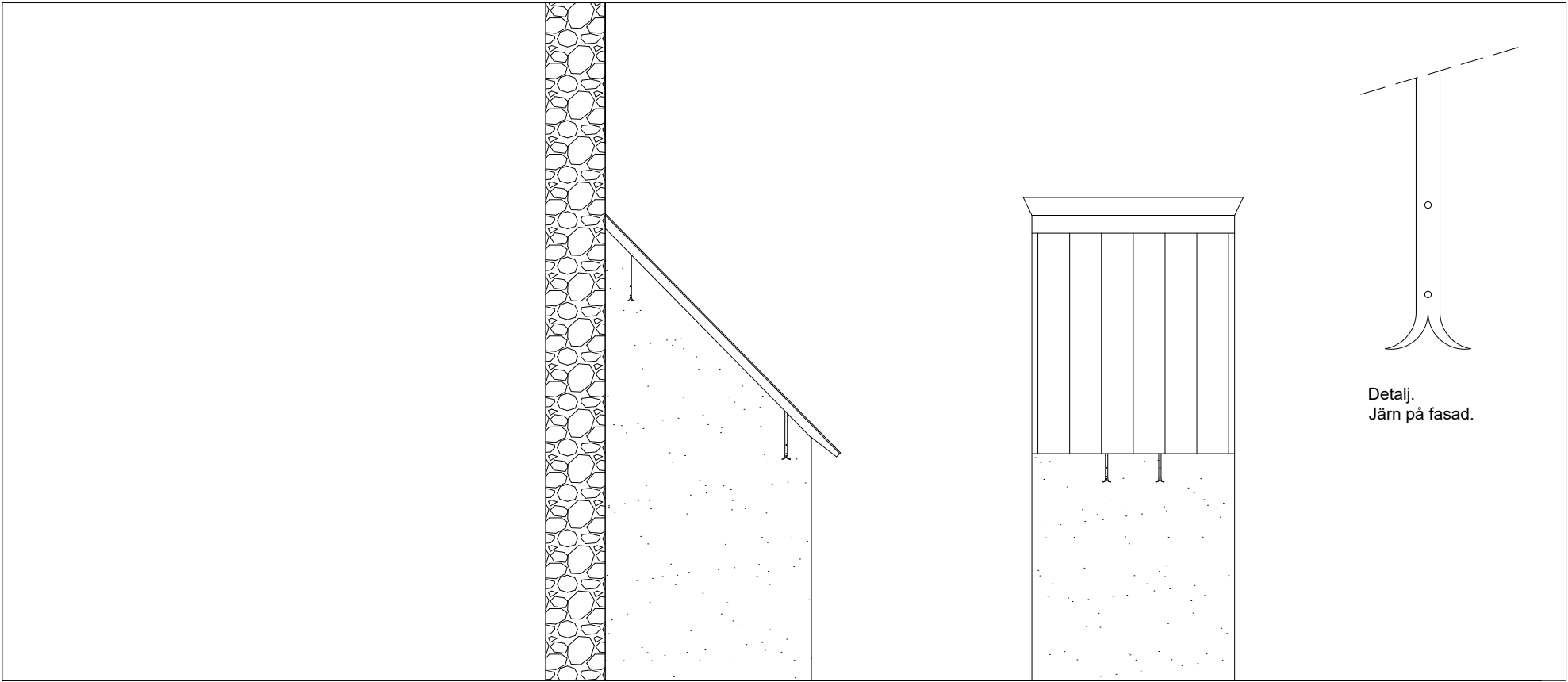
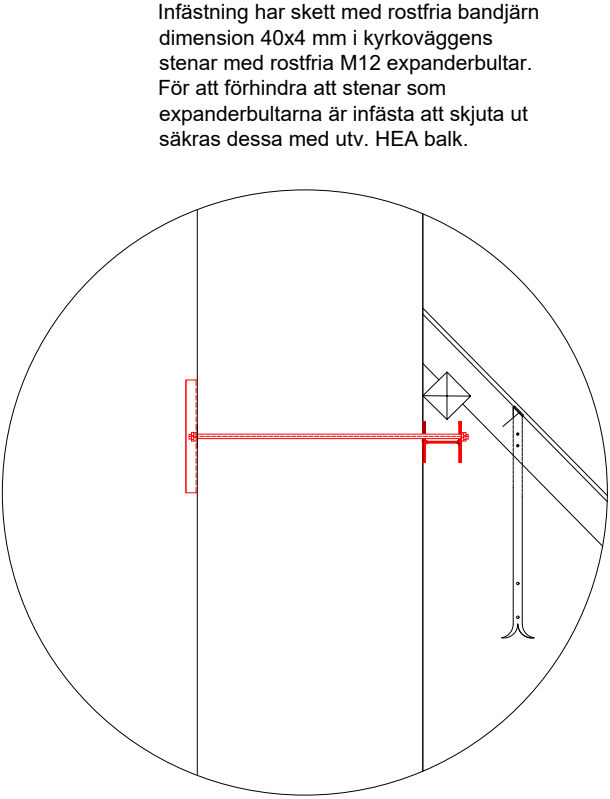
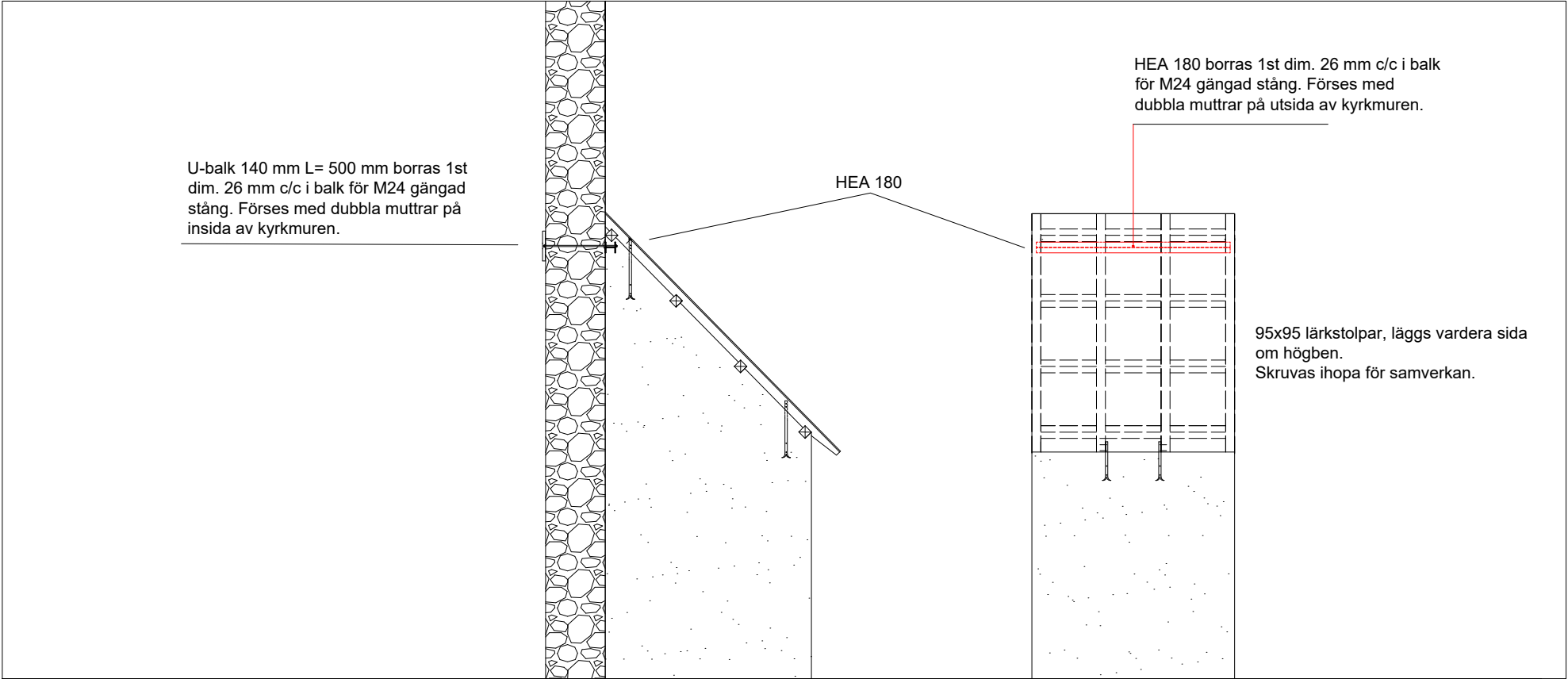
Efter åtgärder. Infästning genom tornet, här invändigt i tornet.

Efter åtgärder. Hallaröds kyrka sedd från sydväst.

Bilagor

1. Konstruktionsritning K01 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.
2. Konstruktionsritning K02 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.
3. Konstruktion Foto dok 2017-07-07 Byggvalvet, Håkan Andersson.

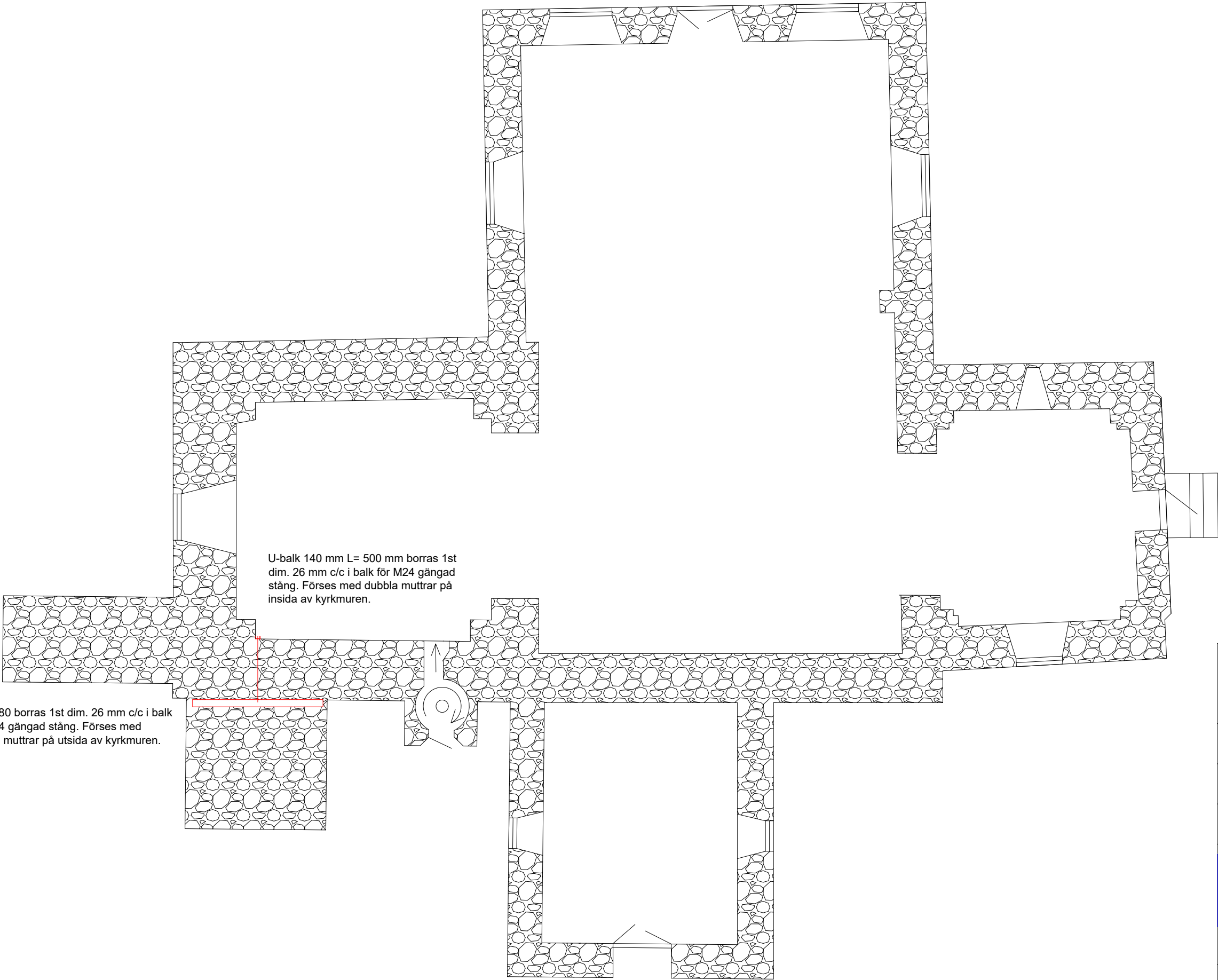

Plattjärn 40x8
Infästes i sidor på takstolar med dubbla M10 bult, längd ca 80 mm

Infästes väggen med 2 st bultar, L= 300 mm

Inock fästes takstolar mot befintlig byggnad med lång bult av typ expanderbult eller kemankare. Rekommenderar långa infästningsalternativet då draglasten (snö, egentyg, vind) är beräknad till 550 kg/st på dom två i mitten)

FASTIGHETSBETECKNING: Kyrkan Hallaröd		
RITNING: Konstruktion		
AVSER: Strävpelare		
BYGGHERRE: Höörs församling		
 Hjällarödsvägen 3 243 92 Höör byggvalvet@tele2.se www.byggvalvet.com		
SKALA 1:100 A3	NUMMER: K01	BET:
RITAD/KONSTR. AV: A.P. Byggvalvet AB		
DATUM: 2017-07-07	ANSVARIG SIGN: H.A	

FASTIGHETSBETECKNING:		
Kyrkan Hallaröd		
RITNING:	Konstruktion	
AVSER:	Strävpelare	
BYGGHERRE:	Höörs församling	
 Hjällarödsvägen 3 243 92 Höör byggvalvet@tele2.se www.byggvalvet.com		
SKALA	NUMMER:	BET:
1:100 A3	K02	
RITAD/KONSTR. AV:		
A.P.	Byggvalvet AB	
DATUM:	ANSVARIG SIGN:	
2017-07-07	H.A	

Infästning rostfria järn i kyrkmur - toppen

Rostfria järn - takfot till topp

195x95 lärkstolpar, läggs vardera sida om högben. Skruvas ihopa för samverkan

Infästningsskruvar rostfria 10-12 mm. L= 100-120 mm

Infästning rostfria järn i kyrkmur - toppen

Rostfria järn - takfot till topp

Infästning rostfria järn - vid takfot

Infästning rostfria järn - vid takfot

FASTIGHETSBETECKNING:		
Kyrkan Hallaröd		
RITNING:		
Konstruktion		
AVSER:		
Strävpelare		
BYGGHERRE:		
Höors församling		
 Hjällarödsvägen 3 243 92 Höör byggvalvet@tele2.se www.byggvalvet.com		
SKALA	NUMMER:	BET:
A3	Foto dok	
RITAD/KONSTR. AV:		
A.P.		Byggvalvet AB
DATUM:		ANSVARIG SIGN:
2017-07-07		H.A